

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

MAGAZINE

JAARGANG 15 | FEBRUARI 2022 | NR 1

DE PRAKTISCHE
KANT VAN
ALUMINIUM
DETAILLERING
IN HET
ONTWERP

DIENTBARE EN
OPVALLENDE
ALUMINIUM
DETAILLERING
IN LUX TOWER

ALUMINIUM
DRAAGT BIJ
AAN GEBOUW-
ESTHETIEK

LICHTGEWICHT
ALUMINIUM
GESCHIKTER
VOOR
DETAILLERING

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

De kwaliteiten van aluminium worden pas zichtbaar als het in de praktijk wordt toegepast. Dit uitgangspunt vormt de basis van Aluminium In Praktijk, dat als label de filosofie van Roval Aluminium ondersteunt, dat wat mooi én functioneel is, ook gezien mag worden. Elke aflevering van het magazine kenmerkt zich door een thema, dat inspeelt op de onbegrensde mogelijkheden van aluminium.

INHOUDSOPGAVE

- 03 VOORWOORD
- 04 WOONCOMPLEX EEMERALD, EEMPLEIN, AMERSFOORT
- 06 LUX TOWER, STRIJP-S, EINDHOVEN
- 10 PIEKENHOEF, BERGHEM
- 14 WOONZORGPROJECT LA PEREGRINA, RONSE, BELGIË

Aluminium In Praktijk is een gratis magazine dat ook online te lezen is op www.roval.nl en www.aluminiuminpraktijk.nl. Wilt u meerdere gedrukte exemplaren ontvangen? Stuur dan een mailtje naar marketing@roval.nl.

COLOFON

Redactie: Roval Aluminium B.V.
Oplage: 4500 stuks
Fotografie: Foto cover: woningen Piekenhoef, Berghem.
Van de projecten in Aluminium In Praktijk vindt u meer foto's op www.roval.eu en www.aluminiuminpraktijk.nl.

Volg ons op:

FSC logo

BY **REYNAERS**
GROUP

TOGETHER FOR BETTER

"BESCHEIDENHEID SIERT HET PROJECT"

EDWIN VAN KEMENADE

**SALES & MARKETING MANAGER
ROVAL ALUMINIUM B.V.**

De kop boven dit voorwoord is natuurlijk een afgeleide van de uitdrukking 'Bescheidenheid siert de mens'. Bescheidenheid is het onderliggende thema in deze aflevering van Aluminium In Praktijk. Aluminium als duurzame, soms onopvallende detaillering. Minder bescheiden zijn de vier projecten die worden belicht. Een fraaie combinatie van nieuwbouw en historisch besef. Alle projecten – de prestigieuze LUX Tower in Eindhoven, Eemerald in Amersfoort, La Peregrina in het Belgische Ronse én Piekenhoef in Berghem – hebben gemeen dat de aluminium detaillering dienstbaar is aan het ontwerp. Dienstbaar bescheiden, maar zichtbaar en soms zelfs noodzakelijk.

Ik wens u veel lees- en kijkplezier in deze eerste aflevering van Aluminium In Praktijk in 2022!

WOONCOMPLEX EEMERALD, EEMPLEIN, AMERSFOORT

JAN POOLEN

ZEEP ARCHITECTS AND URBAN
DESIGNERS, AMERSFOORT

DE PRAKTISCHE KANT VAN ALUMINIUM DETAILLERING IN HET ONTWERP

Het is een markante blikvanger. Je kunt er niet omheen zonder op te kijken. Ook al doe je nog zo je best om het te negeren. Lukt niet. En waarom zou je ook. Wooncomplex Eemerald is daarvoor veel te interessant. Het gebouw aan het Amersfoortse Eemplein bestaat uit 36 luxe appartementen, enkele penthouses, een negen meter hoge glazen commerciële plint – waarin waarschijnlijk een restaurant zal worden gevestigd – en een ondergrondse parkeergarage.

Tot zover de feitelijke constatering. Eemerald is echter meer dan een opsomming van functies. Het is een statement, een baken in de omgeving. Ontworpen door Jan Poolen van ZEEP Architects and Urban Designers, die samen met zijn collega's Bram van Borselen en

Jeroen Pot een verrassend dynamisch gebouw heeft doen ontstaan. In nauwe samenwerking met vastgoedontwikkelaar Heilijgers overigens, die bij monde van directeur Guillaume Chevalier heeft laten weten: "Dit gebouw is een feest en het was een uitdaging om te bouwen."

Gesamtkunstwerk

Jan Poolen: "De dynamiek van Eemerald wordt veroorzaakt door onder meer de hoogteverschillen en de versnijdingen in de massa. Het gebouw bestaat uit twee oplopende stenen volumes gescheiden door een groene binnentuin. Geen enkel appartement is hetzelfde. Door de variatie is het een soort *gesamtkunstwerk* geworden. De appartementen zijn overigens zo ontworpen dat elke afzonderlijke woonunit maximaal kan profiteren van zonlicht. Ook de zichtlijnen zijn belangrijk. Vanuit elk appartement kijk je op de Eem."

Om dat uitzicht te bevorderen, zijn grote raampartijen toegepast, die bovendien voor veel binnenvallend licht zorgen. De hoger gelegen verdiepingen hebben natuurlijk het fraaiste uitzicht. Spectaculair te noemen zelfs. Je kijkt op het centrum, de eeuwenoude Koppelpoort, je ervaart de levendigheid op het water en langs de kade en je hebt zicht op het Oliemolenkwartier, het creatieve hart van Amersfoort. En dat allemaal tegelijkertijd.

Doorsnijding

Eemerald heeft niet alleen wat wooncomfort betreft veel te bieden. Ook in esthetisch opzicht onderscheidt het gebouw zich. In positieve zin uiteraard. Poolen: "Van groot belang daarbij is het doorsnijden van het gebouwvolume. Dwars door het hart meandert een grote secuur waarin het zonlichtvrijspel heeft. Derondenvormen omsluiten een binnentuin en contrasteren met het hoekige stenen gebouwvolume. De zachtere vormen zorgen er bovendien voor dat elk raam in dat middenstuk zicht heeft op het water."

Poolen heeft ervoor gekozen om de zachtere 'binnenwereld' te voorzien van een daktuin als verbindend element tussen de twee gebouwdelen, en natuurlijke materialen, zoals hout. De robuustere 'buitenwereld' is opgetrokken uit metselwerk. Robuust maar aanraakbaar. Deze tactiliteit wordt mede veroorzaakt door de speciaal voor dit project ontworpen lichte gevelsteen, die prima aansluit op de wit gestuukte loggia's.

Het middenstuk bestaat uit een daktuin, die aan weerszijden omheind wordt door de met hout beklede gevels.

De daktuin is exclusief toegankelijk voor de bewoners van Eemerald. De rechte ramen volgen de rondingen van de gevel. De aluminium waterslagen zijn daarom voorzien van een overstek, die afhankelijk van de richting van de ronding, taps of wijd uitloopt.

Aluminium detaillering

Er is gekozen voor aluminium kozijnen. Als dakrandafwerking zijn aluminium muurafdekkappen toegepast. Aluminium muurafdeksystemen zijn ook te vinden op de stenen borstweringen aan onder meer de Eemzijde van het gebouw. Deze muurafdeksystemen zijn voorzien van aluminium balustersystemen, die blind en schroefloos in de muurafdekkap zijn bevestigd.

De keuze voor aluminium detaillering is volgens de architect niet uit de lucht komen vallen: "Er zijn plekken aan het gebouw die je moeilijk kunt bereiken. Voor onderhoud bijvoorbeeld. Denk aan de ronde gevels in het hart van het volume. Het is daarom van extra belang om een onderhoudsarm materiaal te kiezen. Dan kom je al gauw uit bij aluminium. Aluminium is sowieso een mooi materiaal. Je kunt er mooi strak mee detailleren."

LUX TOWER, STRIJP-S, EINDHOVEN

DIENSTBARE EN OPVALLENDE ALUMINIUM DETAILLERING IN LUX TOWER

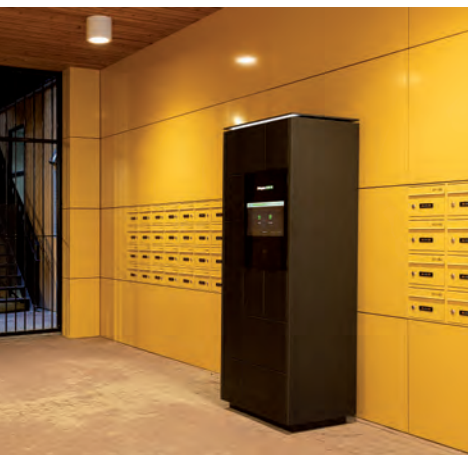
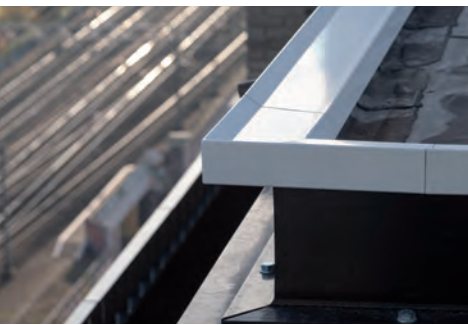

PIM KÖTHER

**KENK ARCHITECTEN,
AMSTERDAM**

Het is wat vroeg om het nu al een monument te noemen. Wellicht wordt dat ingegeven door het monumentale karakter. Indrukwekkend, groots zonder pompeus te zijn, maar juist transparant en toegankelijk. Ongetwijfeld spelen ook de industriële verwijzingen een rol, die - gezien de historische locatie - ook optimaal tot hun recht komen. De LUX Tower is immers op Strijp-S in Eindhoven gerealiseerd, het voormalige fabrieksterrein van Philips. Het is een onderdeel van de ontwikkellocatie Spoorzone.

Vervolg op pagina 8 >

Iconische kwaliteiten

Het ontwerp van Pim Köther en Ad Koedijk van KENK architecten uit Amsterdam roept van alles op. Het heeft iconische kwaliteiten. Het doet denken aan New York uit de jaren dertig van de vorige eeuw. “Dat komt waarschijnlijk door de open trappen tussen beide volumes”, zegt Pim Köther. “En door de gevelbaksteen. Zelf leg ik door beide hoge volumes en de doorkijk naar boven de associatie met een kathedraal of met het Battersea Powerstation bij Londen, vooral bekend van de albumhoes Animals van Pink Floyd.”

Ook de associatie met Parijs is zichtbaar. Door het openbare Cour d'Honneur tussen de gebouws-volumes. Zo'n Cour d'Honneur bevindt zich van oudsher veelal tussen twee secundaire vleugels die naar voren uitsteken vanaf een centraal hoofdblok. Dat zie je ook terug in de LUX Tower.

Individuele collectiviteit

Terug naar Eindhoven. Een van de uitgangspunten in het ontwerp van de 199 starterswoningen die LUX Tower telt, was de zogenoemde 'Nieuwe Individuele Collectiviteit'. De doelgroep bestaat uit young professionals, starters, jonge mensen die aan het begin van hun carrière staan en na een aantal jaren weer plegen te vertrekken. Pim Köther: “Het ontwerp past ook echt bij de doelgroep. Het is niet tuttig. Het is echt stedelijke bouw. Ontmoeten staat centraal. Dit wordt gestimuleerd door de ruimtelijke en functionele reeks met afnemende collectiviteit. Dit loopt van de publiekelijke Cour d'Honneur en een patiohof, via de dakterrassen, een soort studiecafé tot de individuele woning.” De open of overdekte ruimtes nodigen de jonge bewoners volgens de architect uit om kleine events te organiseren.

Community

Het gebouw is trapsgewijs opgebouwd, onderbroken door dakterrassen en telt negentien woonlagen. Op de zevende verdieping is een groot, gemeenschappelijk dakterras gesitueerd, groen en seizoensgevoelig. Köther: “Door op de dakterrassen het 'leven' toe te laten ontstaat

een communitysfeer. Dit betekent juist voor de eenpersoonshuishoudens van grote toegevoegde waarde.”

De LUX Tower heeft volgens de architect een kloeke uitstraling. Groot, fors en fier. “Samen met het karakteristieke silhouet wordt een verbinding gemaakt met het industrieel verleden van het gebied. In samenwerking met supervisor van het project, landschapsarchitect Adriaan Geuze zijn we er ook toe gekomen om de symmetrie van de torens te doorbreken. Hiervoor hebben we in de linkertoren in de bovenste drie lagen een aantal afwijkende woningtypes geïntroduceerd. De gevel is hier bekleed met witte, geglaazuurde tegels met witte voeg. Dit is een verwijzing naar het iconische Klokgebouw op Strijp-5. Ondanks deze asymmetrische nuances kenmerkt LUX zich door een verrassende logica.” Ook in materialisatie is een soort asymmetrische keuze gemaakt. Traditionele houten afwerking in het interieur wordt afgewisseld met natuurlijke baksteen en moderne materialen zoals aluminium.

Aluminium detaillering

De stedelijke plint is uitgevoerd in het zelfde wit geglaazuurde metselwerk. Het overige metselwerk is grijs genuanceerd. Materialisatie speelt een belangrijke, doch dienstbare rol in het ontwerp. “Dat geldt ook voor de aluminium detaillering”, aldus Köther “Aluminium is een fraai product, waar je prima mee kunt detailleren. Het is bovendien onderhoudsvrij.”

Minder dienstbaar, zelfs opvallend aanwezig, is de toepassing van de gele aluminium beplating tegen de wanden van de ruimte die toegang biedt tot de postkasten. Het gele aluminium geeft de ruimte een luchtig, zonnig, zelfs frivol karakter. Verder zijn aluminium muurafdekkingen toegepast als dakrandafwerking van de zeventiende en negentiende verdieping. Verder is de loopbrug tussen de torens voorzien van aluminium beplating en er zijn aluminium waterslagen toegepast.

“ALUMINIUM IS EEN FRAAI PRODUCT,
WAAR JE PRIMA MEE KUNT
DETAILLEREN. HET IS BOVENDIEN
ONDERHOUDSVRIJ.”

WONINGEN PIEKENHOEF, BERGHEM

WIM VAN OORSCHOT

QUADRANT ARCHITECTEN,
ZEVENBERGEN

Het stedenbouwkundig concept van de Piekenhoef in het Brabantse Berghem omvat vier fases, verdeeld over verschillende woonbuurten. Projectarchitect Wim van Oorschot van Quadrant Architecten uit Zevenbergen: "We hebben fase 1 en 2 voor een deel gedaan. Dat was nog voor de bouwcrisis. Fase 3 lag er middenin. Hierdoor lag deze fase geruime tijd stil. Stedenbouwkundig was het, zeker in de beginfase, zeer interessant. Er was nog geen beeldkwaliteitsplan. Met zes architectenbureaus is de eerste en tweede fase ontwikkeld, elk bureau met een eigen ontwerp. Het was maar de vraag hoe de aansluitingen tussen de verschillende architectuurbeelden er uit zouden zien. Een bijzondere uitdaging."

LICHTGEWICHT ALUMINIUM GESCHIKTER VOOR DETAILLERING

Diversiteit aan sferen

Van Oorschot zegt niet te hebben verwacht dat het echter zo goed zou uitpakken. “Er is op deze wijze een mooie diversiteit van sferen ontstaan. De woonbuurten die wij hebben ontworpen onderscheiden zich door een afwijkende kapvorm. Duurzaamheid speelt ook een belangrijke rol. In de vorm van wadi’s bijvoorbeeld, die opvallend geïntegreerd zijn in het stedenbouwkundige weefsel. De woonkamer van de patiowoningen oriënteert zich op deze wadi’s. Groengebieden waar nauwelijks iemand komt. Sommige wadi’s zijn zo breed geworden dat er een verhoogd voetpad is aangelegd. De stedenbouwkundige structuur meandert weliswaar, maar is behoorlijk strak.”

Variaties in woningtypes

Van de aanvankelijke zes architecten, bleef voor de vierde en laatste fase alleen Quadrant Architecten over. Ook in fase drie had Quadrant een flinke vinger in de pap. De woningtypes variëren in deze fases. Zo kenmerken de Hazelaarwoningen zich door robuuste, witte kaders die vanaf het maaiveld doorlopen tot rondom de dakkapel, de woningen aan Penningkruid hebben een sfeerbepalende lessenaarskap. Het handschrift van Wim van Oorschot is terug te vinden in pakweg 140 woningen in de Piekenhoef.

Van Oorschot ontwerpt situatie: “Ik kijk vooral wat de plek vraagt. De omgeving is leidend. We ontwerpen locatiegericht. Materialisatie is hierin belangrijk. Zoals de gevelsteen. De steen moet mooi zijn. Liever een matig ontwerp met een mooie steen dan een goed ontwerp met een slechte steen.”

Vervolg op pagina 12 >

“IK KIJK VOORAL WAT DE PLEK VRAAGT. DE OMGEVING IS LEIDEND”

Lessenaarsdaken

Fraai zijn in die locatiegebonden context de twee-onder-een-kapwoningen met kenmerkende lessenaarsdaken met ruime overstekken. Het lessenaarsdak reikt tot een hoogte van bijna vier verdiepingen en loopt naar de achterzijde terug tot een hoogte van twee verdiepingen. Hierdoor heeft de tweede verdieping veel ruimte. Dit wordt bovendien geaccentueerd door de grote glaspartijen op het dakterras aan de voorzijde van de woningen.

Aluminium detaillering

De rijen met lessenaarswoningen staan tegenover elkaar. Met daartussen een brede groenstrook. Ze verbinden in zekere zin twee woongebieden. Maar wie goed kijkt, ziet toch kenmerkende verschillen tussen de tegenover elkaar liggende woningen. De aluminium privacyschermen op de dakterrassen bijvoorbeeld, die de scheiding

vormen tussen de twee aangrenzende woningen. In de ene rij zijn rechthoekige privacyschermen toegepast; in de andere rij privacyschermen met een afgeschuinde hoek, beide vormen zijn voorzien van melkglas.

De borstweringen van de loggia's zijn voorzien van aluminium muurafdekkingen met aluminium balusters om de vereiste veiligheidshoogte te bereiken en toch doorzicht te houden. De ramen in deze woningen zijn voorzien van aluminium waterslagen. Wim van Oorschot over de toepassing van aluminium detaillering: “Is er een alternatief?” zegt hij “Zink is mogelijk, maar dat passen we niet toe vanwege eventuele bodeminfiltratie. De voorgevel, die doorloopt tot in de borstwering van de dakterrassen is met hout bekleed. Daar leg je geen zware betonnen rand op. Het lichte aluminium is hiervoor veel geschikter. Daarom heb ik gekozen voor een aluminium muurkap met dito balusters.”

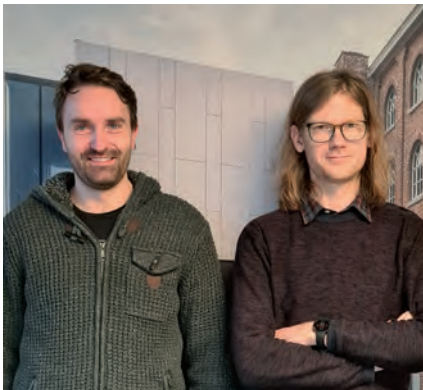

ALUMINIUM DRAAGT BIJ AAN GEBOUWESTHETIEK

LA PEREGRINA, RONSE, BELGIË

AMOS BOER EN JELLE COOLSAET

PM-ARCHITECTEN, RONSE, BELGIË

Woonzorgproject La Peregrina in het centrum van het Belgische Ronse, is zonder gevoel van overdrijving een spraakmakend project. Het ontwerp is van het team van Architecten Demeestere + Garmyn & Partners, ook wel bekend als PM-architecten, voor dit project vertegenwoordigd door Jelle Coolsaet en Amos Boer.

Het project bestaat uit 34 assistentiewoningen of zorgwoningen met gemeenschappelijke ruimtes, dertien appartementen én een fraaie, klassieke villa. Jelle Coolsaet noemt enkele opvallende kenmerken van het project: "In de eerste plaats is dat de locatie. Het ligt op het domein van een beschermde historische villa, samen met enkele andere villa's in de buurt een beeldbepalend element in het stadsgezicht. Contrast speelt een rol. Zoals de combinatie van

historische bouw en nieuwbouw. Ook de toepassingen van verschillende materialen, zoals steen, polycarbonaat en aluminium, en het gebruik van kleuren dragen bij aan het contrast.”

Historische tuin

Grenzend aan deze villa, die de welluidende naam Woning Van Grootenbruel heeft, bevindt zich de prachtige, nog te restaureren historische stadstuin, die in volle glorie voor het hoofdgebouw (het grootste gebouw) van het complex ligt. Deze sfeerbepalende tuin is ook een van de pijlers van La Peregrina. Amos Boer: “Hij is in 1928 aangelegd naar een ontwerp van H. Fonteyne. In de bewoonde villa is een brasserie gepland. De gasten kunnen straks gebruikmaken van deze tuin, die hierdoor een semiprivaat karakter krijgt.”

Amos Boer geeft aan dat een van de kenmerken van PM-architecten is om cultureel erfgoed te integreren in moderne architectuur en omgekeerd. Dat is in dit project met de historische villa en stadstuin met tuinmuur rondom, in elk geval zeer geslaagd te noemen. “De geschiedenis loopt door”, zegt hij “zonder deze te onderbreken. De combinatie met de nieuwe bebouwing lijkt hierdoor vanzelfsprekend. De synergie met de achterliggende landschappelijke delen blijft behouden. Deze wordt versterkt door middel van sterke conceptassen door de bebouwing heen.”

Overgang van oud naar nieuw

Die synergie zit ‘m in de ogenschijnlijk vloeiende overgang van oud naar nieuw, zonder dat je ook maar een moment het gevoel hebt dat er iets geforceerd is geconstrueerd. De stadsmuur om het volledige project draagt hier zeker toe bij. Deze laat zien dat de gebouwen tot dezelfde intieme familie behoren. Het generatieverschil met de Woning Van Grootenbruel doet daar niets aan af. Het is de familieoudste.

De ommuurde site, die beperkt toegankelijk is voor verkeer, kent verschillende gedifferentieerde zones. Amos Boer: “Deze hebben elk een eigen signatuur. Hierdoor was het mogelijk om de stedelijke kleinschaligheid te integreren. Doordat de nieuwe gebouwen verbinding aangaan met de monumentale villa ontstaat er een connectie met de stad.” De kleinschaligheid en openheid zijn ook behouden door de ondergrondse parkeergarage, die aan dertig auto’s ruimte biedt.

Materialisatie

Natuurlijk, daar waar nieuwbouw wordt gerealiseerd, is ook de materialisatie van belang. Wat ze niet kenden destijds tijdens de bouw van de historische villa, was de toepassing van polycarbonaat. In combinatie met een rood-genuanceerde metselsteen ontstaat hier wederom een rijk contrast. “Polycarbonaat zorgt voor een verfrissende, maar niet afstandelijke uitstraling. Datzelfde geldt ook voor de rechthoekige witte keramische tegels. Het combineert ook uitstekend met de aluminium detaillering”, aldus Amos Boer. Hiermee doet de architect op de robuust ogende aluminium boeiboordprofielen, als stevige basislijn van de terrassen. Jelle Coolsaet voegt er aan toe: “De keuze voor aluminium is enerzijds gebaseerd op duurzaamheid, want het heeft weinig onderhoud nodig. Daarnaast geeft aluminium een zeker cachet aan de gebouwen. Het draagt bij aan de gebouwesthetiek. Het leeft ook doordat aluminium het licht reflecteert. Dat effect bereik je niet met beton. De geanodiseerde aluminium detaillering aan de terrassen oogt telkens anders door het voortdurend veranderende daglicht dat er op schijnt. Dat is van meerwaarde.”

ALUMINIUM IN PRAKTIJK IS EEN MERK VAN ROVAL ALUMINIUM

WWW.ALUMINIUMINPRAKTIJK.NL